

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Sacramentalis

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

Cap. I. De Eucharistia secundum se.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42272

DE SACRAMENTIS CAP. XIV. 93

strari. 3. Susceptores in confirmatione adhibendi, qui communiter sunt duo, nempe vir & foemina; & si sint confirmati, cognationem spiritualem cum confirmato, illiusque patre & matre contrahunt. 4. Vestes sacrae quibus Episcopus indutus esse debet, ut hoc sacramentum cum debita reverentia conferat.

Denique ad tertium caeremoniarum genus pertinent, quae postunctionem chrismalem peraguntur, nimirum frons confirmati vitta lineae candida cingi solet, Episcopus levi alapa eum percutit, illique dat pacem dicens, Pax tecum.

LIBER II.
DE EUCHARISTIAE
SACRAMENTO,
& Sacrificio Missae.

CAPUT I.

De Eucharistia secundum se.

RESOLUTIO I. *Eucharistia varia sunt nomina quae ad 4. capita revocari possint.*] Nam imprimis si spectemus quae in ipsa Eucharistiae institutione peracta sunt, ea vocatur mensa, eò quòd supra mensam fuit instituta; convivium, quia Christus inter epulandum eam instituit; coena Domini, eò quòd inter coenandum fuit instituta; & Eulogia, seu benedictio, quia Christus instituendo hoc sacramentum, benedixit panem, & vinum.

Quòd si secundo loco attendamus, ad rem ipsam in Eucharistia còtentam, sub hac consideratione vocatur 1. Panis vivus, panis coelestis, panis sanctus & divi-

divi-

divinus, panis Angelorum; quia ibi sunt quidem species externæ panis, sed sub illis aliquid simplici pane longè præstantius latet. 2. Vocatur corpus Christi, seu corpus Domini, vel etiam sanctum Domini, quia in Eucharistia realiter continetur corpus Christi, quod in Scriptura sanctum Domini appellatur, 3. Vocatur gratia, quia gratiæ authorem continet. 4. Appellatur Eucharistia, seu bona gratia, tum propter eandem rationem, tum quia sumitur in gratiarum actionem, pro beneficiis Christi morte nobis collatis. 5. Vocatur Sacramentum Sacramentorum, seu nobilissimum inter Sacramenta, quia eundem Christum realiter continet.

Quòd si tertio attendamus ad effectus Eucharistiæ, ea 1. Vocari solet communio corporis, & sanguinis Christi; quia per eam homines quodammodo realiter unum fiunt cum Christo. 2. pax, seu mysterium pacis, tum quia per illam constituitur pax, & unio inter homines; tum quia olim erat perfectum signum reconciliationis lapsorum cum Ecclesia. 3. Viaticum, eò quòd viam parat ad gloriam, quam significat. 4. Pretium nostrum, quia sanguine Christi à peccati servitute liberati sumus.

Supereft quartum, & ultimum caput, quod est representationis, seu significationis: hoc enim sacramentum vocatur memoriale Passionis Christi, quia institutum est ut nobis in memoriam revocet mortem Christi. Interdum verò vocatur signum, figura, vel imago corporis Christi, non ut excludatur realis ejus præsentia; sed vel quia species panis & vini sunt veluti imago, & signum corporis Christi sub iis latentis; vel quia ipse Christus, ut est in Eucharistia, est quædam figura sui ipsius ut erat in cruce.

RESOLUTIO II. *Eucharistia Sacramentum fuit institutum in ultima cæna, quæ Christi passionem præcessit.*] HOC patet tum ex Evangelio, Matth. 26. & Luc. 22. tum ex Concilio Trident. sess. 13. cap. 1. ubi asseritur

DE EUCHARISTIA CAP. I. 95

tur, hoc Sacramentum à Redemptore nostro in ultima cœna fuisse institutum. Siquidem tunc Christus accepit panem, fregit, ac dando discipulis, dixit, Hoc est corpus meum; eis præcepit ut idem sacramentum conficerent, adeoque dedit potestatem illud conficiendi; quæ omnia de prima Eucharistiæ institutione, primoque illius usu intelligi debent, cum ea quæ leguntur Joan. 6. de sola promissione hujus sacramenti, non autem de reali illius exhibitione, intelligenda sint.

Hujus porrò institutionis *congruentia* afferri potest. Et quidem quòd Eucharistia debuerit institui ante passionem, inde constat, tum quia congruum erat, ut Christus maximum sui in nos amoris signum, ante mortem nobis exhiberet; tum quia alias illius sacrificii oblatio non fuisset meritoria, aut satisfactoria.

Deinde, quòd Eucharistia debuerit institui, inminente jam passione, ea ratione ostenditur; quia congruum erat ut Christus sub aliena specie, seipsum invisibilem hominibus relinqueret, quo tempore ab illis quoad propriam speciem, & visibilem præsentiam discessurus erat.

Tandem cum Agnus Paschalis esset figura Eucharistiæ, decuit ut jam peracta cœna legali, in qua Christus Agnum illum cum Apostolis manducavit, Sacramentum Eucharistiæ instituere; ut ita umbra cederet corpori, & figura veritati.

RESOLUTIO III. *Eucharistia consistit in re aliqua permanente, nempe in materia consecrata.*] PROBATUR, nam Eucharistia tandiu est sacramentum, quandiu Christi corpus in ea permanet, at Christi corpus in ea permanet extra usum & sumptionem, ergo est sacramentum, etiam dum non sumitur; atque adeò est aliquid permanente. Major ostenditur, quia propria ratio Eucharistiæ est, ut sit sacramentum ad spiritualem refectionem animæ, per modum

COR-

convivii institutum ; quod ipsi non competit , nisi quamdiu corpus Christi, quod est cibus animæ, in ea perseverat. Minor suadetur ex Trident. *sess. 13. can. 4. 6. & 7.* quibus locis statuitur Christi corpus esse in hostiis consecratis, quæ post communionem reservantur, in processibus solemniter circumgestari, ad infirmos deferri, & similia quæ evidenter ostendunt, Christum esse permanentem in Eucharistia, & extra usum.

Ex quibus intelligi potest 1. Verba consecrationis propriè non pertinere ad essentiam hujus sacramenti, ut jam in suo esse constituti, tanquam formam illius intrinsecam ; si quidem rei permanentis partes essentielles debent esse permanentes ; verba autem illa consistunt in fluxu & statim transeunt: quare fieri nequit, ut sint de essentia hujus sacramenti, quod longè post illorum prolationem existit, secundum totam rationem & essentiam sacramenti. Accedit quòd per verba consecrationis Sacramentum Eucharistiæ conficitur: repugnat autem id quod est causa efficiens sive physica, sive moralis alicujus rei esse formam illius intrinsecam.

Intelligi potest. 2. Usus Eucharistiæ non esse partem essentialem hujus sacramenti ; si quidem Eucharistia est sacramentum perfectum ante usum & independentem ab illo, ut dictum est. Neque refert quòd Eucharistia gratiam non conferat, nisi in usu: hinc enim non sequitur, ipsum usum esse sacramentum, vel partem sacramenti; sed tantum esse conditionem sine qua sacramentum non causaret gratiam.

Intelligi potest. 3. Sacramentum Eucharistiæ essentialiter, & adæquatè, constitui ex speciebus panis & vini, & ex corpore & sanguine Christi. Ex illis quidem, quia sacramentum est per se signum externum & sensibile: ex istis etiam, quia Eucharistia essentialiter est cibus animæ, quod propriè illi non competit ratione specierum ; sed ratione corporis Christi sub iis latentis.

DE EUCHARISTIA CAP. I. 97

RESOLUTIO IV. *Species panis & vini constituunt unum specie Sacramentum: Imò plures species simul sumpta; non nisi unum numero Sacramentum, moraliter loquendo, constituunt.*] PRIOR PARS PROBATUR, quia cum hoc sacramentum ordinetur ad spiritua- lem refectionem animæ eamque significet; sicut ci- bus & potus moraliter concurrunt, ad constituen- dum unum specie convivium, ita species panis & vini unum specie sacramentum constituunt, eò quòd ambæ simul sumptæ perfectam refectionem repræ- sentant.

Dices, ergo ille qui alteram tantum speciem re- cipit, non sumit integrum sacramentum. *Respon- deo* cum distinctione, non sumit integrum sacra- mentum quoad significationem tam expressam spi- ritualis refectionis, concedo, quoad ipsum sub spe- ciebus latètem, & quoad ipsam refectionem animæ, nego: cum Christus sit totus sub qualibet specie, & non minorem conferat gratiam sub una, quàm sub duabus simul sumptis, ut infra dicetur.

Posterior pars ex ante dictis sumitur, quia quan- do plures species sumuntur per modum unius nu- mero refectionis spiritualis, ab ea unitatem nume- ricam sortiuntur, ad eum modum quo plura fercu- la, ad eandem refectionem ordinata, dicuntur unum numero convivium, etsi in se physicè, & materialiter diversa sint.

Dices, si duæ hostiæ consecratæ duobus porrigan- tur, duo erunt sacramenta numero distincta: cur non ergo totidem erunt si eidem tribuantur? *Respondeo*, quia tunc non ordinantur, nisi ad unam numero re- fectionem; eo modo quo plura fercula eidem men- sa apposita, non faciunt nisi unum convivium, etsi duo efficerent; si duabus mensis apponerentur.